

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 27 lutego 2020 r.

ZP-NKWR.431.2.15.2020.GK

Pani
Agnieszka Tekieła
Dyrektor
Domu Dziecka
w Strzelinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 30 stycznia 2020 r. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wpłynęło pismo z Biura Rzecznika Praw Dziecka w Warszawie, zawierające w swojej treści wniosek o podjęcie działań mających na celu sprawdzenie funkcjonowania Domu Dziecka w Strzelinie zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”, przy ul. Elizy Orzeszkowej 17, będącego jednostką obsługiwaną przez Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Strzelinie. Uzasadnieniem powyższego było zdarzenie z dnia 1 stycznia 2020 r. w postaci śmierci wychowanka Domu Dziecka w Strzelinie. Zaznaczyć należy, iż do zdarzenia doszło poza wymienioną placówką opiekuńczo – wychowawczą. Ponadto wskazano, aby szczególnym uwzględnieniem objąć kwestię zapewnienia bezpieczeństwa wychowankom, w tym prawidłowości organizacji przepustek oraz transportu dzieci z Placówki do miejsca uzasadnionego pobytu, a także udzielonej dzieciom pomocy psychologiczno – pedagogicznej w związku ze śmiercią ich kolegi.

W świetle powyższego, a także Zarządzenia Nr 54 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym w Domu Dziecka w Strzelinie przy ul. Elizy Orzeszkowej 17, na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, w dniach 13 – 14 lutego 2020 r. przeprowadzono przedmiotową kontrolę.

Kontrola obejmowała działalność Placówki w zakresie wybranych zagadnień dotyczących przestrzegania standardów opieki i wychowania oraz dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej w nawiązaniu do treści pisma z dnia 28 stycznia 2020 r., znak: ZEW.441.172.2020.EB z Biura Rzecznika Praw Dziecka w Warszawie.

Postępowanie kontrolne przeprowadził zespół inspektorów w składzie: Grzegorz Kownacki - inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu oraz Tomasz Borecki - inspektor wojewódzki - kontroler.

W okresie kontroli, funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Agnieszka Tekiela, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z uchybieniami, których przyczyną jest błędna interpretacja przepisów. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały skutków dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań.

Kontrola została odnotowana w „*Zeszycie kontroli Domu Dziecka w Strzelinie*” zgodnie z chronologią wpisów dat. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań oraz oświadczeń złożonych przez Panią Agnieszkę Tekielą.

Ilekróć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. 2011, poz. 1720).

(dowód: akta kontroli str. 1 – 13)

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-IS.9423.2.2011 z dnia 14 stycznia 2011 r. z późniejszymi zmianami, kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z regulaminową liczbą 14 miejsc.

W dniu kontroli na podstawie analizy zestawienia tabelarycznego ewidencji wychowanków stwierdzono, że w Placówce umieszczonych było 11 dzieci, natomiast w całym kontrolowanym okresie liczba ta nie przekraczała 14.

Weryfikując przestrzeganie w Domu przepisu § 5 rozporządzenia analiza dokumentacji wykazała, iż w kontrolowanej jednostce prowadzony jest „*Zeszyt ucieczek wychowanków*”. W okresie od stycznia 2019 r. do dnia kontroli, wystąpiły 3 zdarzenia w postaci nieusprawiedliwionej nieobecności dzieci w Placówce. Stosując wskazanie wynikające z § 5 pkt 1 - 2 rozporządzenia, każdorazowo Dyrektor przeprowadził postępowanie wyjaśniające

w sprawie. Ponadto w 2 przypadkach, w tym również w odniesieniu do wychowanka M.H., powiadomiono o zdarzeniu w ciągu 24 godzin rodziców albo opiekunów prawnych dziecka, Policję, sąd, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, a także powiatowe centrum pomocy rodzinie. W jednym przypadku dotyczącym wychowanki M.H., stwierdzono, iż Dyrektor poinformował o zdarzeniu w ciągu 24 godzin policję i opiekuna prawnego dziecka, natomiast przekroczone wskazany termin czasowy w zakresie poinformowania o tym fakcie sądu i powiatowego centrum pomocy rodzinie. Uzyskano wyjaśnienia, iż do zdarzenia doszło 20 grudnia 2019 r. natomiast dziewczynka powróciła do Placówki 21 grudnia 2019 r. Informacja o powyższym zdarzeniu została przekazana do sądu i powiatowego centrum pomocy rodzinie w dniu 30 grudnia 2019 r. Zaznaczyć należy, iż stwierdzone uchybienie terminu było spowodowane błędną interpretacją przepisów i nie spowodowało następstw w zakresie skuteczności wykonania zadania w przedmiotowym zakresie. Pamiętać należy, że każdorazowo winien być przestrzegany zapis § 5 pkt 1 - 2 rozporządzenia, zarówno w zakresie konieczności podjęcia wymaganych czynności jak i przestrzegania normy czasowej, w której muszą one zostać dopełnione.

(dowód: akta kontroli str. 14 - 24)

W trakcie zajęć opiekuńczych i wychowawczych pod opieką wychowawcy przebywała nie większa liczba dzieci niż określona w § 10 ust. 2 rozporządzenia oraz wynikająca z regulaminowej liczby miejsc w Placówce. Analiza grafików pracy osób pracujących w Domu wykazała, iż w dniu 14 grudnia 2019 r. w godzinach 15:00 – 21:00 opiekę nad dziećmi sprawowała osoba zatrudniona na stanowisku pielęgniarki. Uzyskano wyjaśnienia, że decyzja Dyrektora o powierzeniu wskazanej osobie opieki nad dziećmi wynikała z zaistnienia nagłej potrzeby w tym zakresie i braku możliwości zapewnienia zastępstwa we wskazanym dniu przez jedną z osób wymienionych w art. 98 ust. 1 pkt 1 – 6 ustawy. Zaznaczyć należy, iż osoba zatrudniona na stanowisku pielęgniarki posiadała wykształcenie umożliwiające jej zatrudnienie na stanowisku wychowawcy, pedagoga, opiekuna dziecięcego lub pracownika socjalnego. Ponadto spełniła ustawowy wymóg w zakresie określonym art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. W świetle zaistniałych okoliczności stwierdzoną sytuację uznaje się za uchybienie. Każdorazowo pamiętać należy, iż w Placówce opiekę nad dziećmi mogą sprawować osoby wskazane w ustawie jako pracujące z nimi. W świetle powyższego, istotnym jest nie tylko posiadanie przez te osoby kwalifikacji zawodowych określonych w ustawie, ale także uregulowanie z nimi stosunku pracy wskazującego zajmowane stanowisko i związany z nim zakres obowiązków. Zgodnie z § 10 ust. 3 rozporządzenia, liczba dzieci pozostających pod opieką pedagoga i psychologa w czasie prowadzonych przez nich zajęć nie przekraczała 6. W okresie objętym kontrolą w Domu nie było zatrudnionej osoby prowadzącej terapię, nie mniej jednak przedmiotowe wsparcie było udzielane

dzieciom tego wymagającym przez specjalistów zatrudnionych w instytucjach zewnętrznych świadczących pomoc w tym zakresie. Analiza dzienników zajęć prowadzonych przez psychologa i pedagoga wykazała, iż po zdarzeniu z dnia 1 stycznia 2020 r. w postaci śmierci M.H., udzielone zostało wsparcie specjalistyczne wychowankom Placówki, w obszarze radzenia sobie z poczuciem żalu, straty oraz emocjami będącymi wynikiem wystąpienia traumatycznej sytuacji. Ponadto w opisywanej dokumentacji widniały informacje wskazujące, iż przedmiotowym wsparciem objęto również dzieci z Domu Dziecka w Ludowie Polskim, również obsługiwanych przez Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Strzelinie. W godzinach nocnych opiekę sprawowała co najmniej jedna osoba pracująca z dziećmi w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad nimi. W przyziemiu budynku znajdowały się 2 pokoje, a na pierwszym piętrze 3 pokoje, które były zajmowane przez dzieci. Wychowawca pełniący dyżur nocny przebywał w salonie znajdującym się pomiędzy kondygnacjami z wymienionymi pokojami wychowanków. Zgodnie z § 12 ust. 3 rozporządzenia, trakcie nocy dokonywano minimum trzykrotnie obchodów.

(dowód: akta kontroli str. 14 - 33)

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu, które uzupełniano nie rzadziej niż raz w miesiącu. Analizie poddano karty pobytu dzieci dotyczące okresu od lipca 2019 do stycznia 2020 r. Przedmiotowe dokumenty zawierały informacje w zakresie wszystkich obszarów wyszczególnionych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Zauważyć należy, iż każdorazowo w sytuacji to uzasadniającej w karcie pobytu dziecka rzetelnie zawierano informacje uwzględniające zdarzenia w postaci samowolnego opuszczenia przez wychowanka Placówki. Ponadto na podstawie szczegółowej analizy karty pobytu zmarłego wychowanka M.H. stwierdzono, iż wychowawca kierujący procesem wychowawczym chłopca pozostawał w stałym kontakcie z Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym, w którym przebywał chłopiec, monitorując na bieżąco funkcjonowanie podopiecznego i pojawiające się jego potrzeby.

Weryfikując realizowanie obowiązku wynikającego z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia ustalono, iż w dokumentacji dzieci tego wymagających, znajdowały się karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga i psychologa z opisem ich przebiegu. Z przedmiotowych dokumentów wynikało, iż zajęciami z psychologiem objętych było 8 dzieci, natomiast z pedagogiem 11. Ponadto wyżej wymienione osoby prowadziły dla każdego dziecka arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, które odzwierciedlały zapisy z dzienników dotyczących tematyki zrealizowanych z wychowankami zajęć, opisane we wcześniejszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Szczegółowość danych zawartych w arkuszach badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych wskazywała na udzielone wychowankom wsparcie po śmierci ich kolegi (dot. M.H.), zarówno w cyklu zajęć

indywidualnych jak i grupowych. Osoby pracujące z dziećmi w Placówce także zostały objęte wsparciem psychologicznym, w postaci superwizji.

Wychowawcy angażowali podopiecznych w czynności samoobsługowe. Rozwijano u nich umiejętności w zakresie gospodarowania pieniędzmi, dokonywania zakupów, dbałości o stan zdrowia i wygląd zewnętrzny, funkcjonowanie w relacjach społecznych. Powyższe wynikało z nabywania przez wychowanków umiejętności niezbędnych w życiu dorosłym, w tym w zakresie korzystania z transportu komunikacji publicznej.

(dowód: akta kontroli str. 34 - 39)

W związku z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, dzieciom umieszczonym w Placówce zapewniano dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych o ile takie były wskazane. W kontrolowanym okresie zajęcia tego typu prowadzone były na terenie szkół, do których uczęszczały dzieci. Wsparcie dotyczyło przejawianych przez część wychowanków nasilonych problemów w nauce szkolnej oraz zaburzeń rozwojowych. Po przeanalizowaniu danych tabelarycznych ustalono, iż wszyscy podopieczni wpisani do ewidencji Domu objęci byli kształceniem realizowanym przez jednostki oświatowe znajdujące się na terenie Strzelina. Wyjątek stanowiło 5 dzieci, w tym 2 przebywających w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym i 2 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii, którzy pobierali naukę w szkołach przy wymienionych placówkach oraz 1 dziewczynka ucząca się w Zespole Placówek Oświatowych w Skoroszowicach, dojeżdżająca na zajęcia programowe autobusem szkolnym, zorganizowanym przez Gminę Strzelin. Żaden wychowanek nie wymagał dostępu do nauki w systemie nauczania indywidualnego. Dzieci uczące się w klasach młodszych (do IV klasy szkoły podstawowej) odprowadzane były na zajęcia i odbierane przez wychowawcę, natomiast starsze uczęszczały na zajęcia i z nich wracały samodzielnie. W sytuacji zaistnienia potrzeby np. zdarzenia chorobowego, wychowanków odbierała ze szkoły osoba pracującą z nimi w Placówce.

Stwarzano wychowankom możliwość uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych. Organizowano je na terenie szkół, do których uczęszczali podopieczni Domu. W trakcie planowania rodzaju zajęć, uwzględniano zainteresowania i opinie dzieci w tym zakresie. Wychowankowie brali udział w zorganizowanych wyjazdach wakacyjnych, w tym integracyjnych między placówkami opiekuńczo - wychowawczymi. Nad bezpieczeństwem realizacji programu wycieczki wakacyjnej czuwał Dyrektor oraz wychowawcy z Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 40 - 53)

Przestrzegając przepisu § 18 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia, kontrolowana jednostka pokrywała koszty przejazdu wychowanków do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką

opiekuńczo-wychowawczą w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby. Zgodę na urlopowanie wychowanka przebywającego w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, w tym ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji zmarłego M.H., w każdym przypadku wydał sąd opiekuńczy. W kwestiach pozostałych, dotyczących urlopowania dzieci z Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii, w tym do domów rodzinnych oraz do innych miejsc uzasadnionego pobytu, każdorazowo zasięgano opinii sądu, który w powtarzających się sytuacjach, pozostawił możliwość decyzyjności w tym zakresie w kompetencji Dyrektora Placówki. W zależności od wieku i funkcjonowania dziecka (informacje zawarte w kartach pobytu), w tym rozwoju psychofizycznego, wychowankowie (w wieku co najmniej 15 lat) podróżowali samodzielnie lub w sytuacji to uzasadniającej byli przewożeni przez kierowcę z wykorzystaniem transportu własnego Domu. Z przeanalizowanych akt dokumentacji dotyczącej zmarłego wychowanka M.H. wynikała zasadność możliwości jego samodzielnego przemieszczania się poza Placówką, ze szczególnym uwzględnieniem przejazdu na trasie Dom – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Szklarskiej Porębie. Po dzieci urlopowane do domów rodzinnych przyjeżdżali rodzice, którzy składali oświadczenia o zobowiązaniu się do sprawowania nad nimi należytej opieki w czasie urlopowania, zapewnienia im wyżywienia oraz terminowego przywiezienia do Placówki we wskazanym dniu, kończącym czas urlopowania.

(dowód: akta kontroli str. 54 - 83)

Ponadto w dniach 13 - 15 listopada 2019 r. na podstawie art. 122 ustawy, Wojewoda Dolnośląski przeprowadził kontrole kompleksową w trybie zwykłym w Domu Dziecka w Strzelinie. Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie przestrzegania standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półroczu 2019 r.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 listopada 2018 r. do dnia 13 listopada 2019 r., a w zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli, w wyniku braku nieprawidłowości wydano ocenę pozytywną.

Na podstawie przeanalizowanych danych, w tym ze szczególnym odniesieniem do zdarzenia w postaci śmierci wychowanka M.H oraz wyników wykazanej powyżej kontroli poprzedzającej kontrolę w trybie uproszczonym stwierdzono, iż Placówka zgodnie z wymogami prawa zapewniała wychowankom bezpieczeństwo kierując się dobrem i interesem dzieci, w tym w zakresie organizacji przepustek oraz transportu z i do miejsca uzasadnionego ich pobytu. Ponadto dzieciom udzielono pomocy psychologiczno – pedagogicznej w związku z zaistniałym zdarzeniem w postaci śmierci wychowanka Placówki.

W toku postępowania kontrolnego przeprowadzonego w Domu Dziecka w Strzelinie, nie stwierdzono występowania nieprawidłowości wymagających wydania zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.).

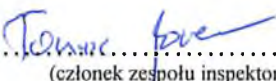
Proszę w terminie do dnia **31 marca 2020 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dariusz Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
(kierownik komórki do spraw kontroli)

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

